

Liberec dne 15. července 2026

Č. j.: MZP/2026/530/500

Sp. zn.: ZN/MZP/2026/530/75

Žádost o stanovisko stran věcné příslušnosti České inspekce životního prostředí

Ministerstvo životního prostředí, odbor výkonu státní správy III (dále jen „odbor výkonu státní správy“), se v rámci své činnosti setkala s problematikou omezení práva obecného užívání lesa ve smyslu § 19 zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (dále jen „lesní zákon“). K omezení předmětného práva má docházet zpoplatněním vstupu do lesů v rámci ZCHÚ Prachovské skály a Adršpašsko-teplické skály. Institut obecného užívání lesa podle § 19 lesního zákona představuje chráněné veřejnoprávní oprávnění, které může být omezeno pouze na základě zákona (z důvodů ochrany lesa nebo bezpečnosti osob) a to pouze dočasně a v nezbytném rozsahu. Jakékoliv opatření, které by vedlo k plošnému, trvalému nebo nepřiměřenému omezení vstupu veřejnosti do lesa, může být v rozporu s tímto institutem.

Odbor výkonu státní správy na základě ustanovení § 2 zákona č. 282/1991 Sb., o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa (dále jen zákon o inspekci): „*Inspekce dozírá na dodržování ustanovení právních předpisů a rozhodnutí týkajících se funkcí lesů jako složky životního prostředí, právníky a fyzickými osobami.*“, dále dle ustanovení § 3 odst. 1 a 2 zákona o inspekci: „*1) Inspekce zjišťuje nedostatky a škody na funkcích lesa jako složce životního prostředí, jejich příčiny a osoby zodpovědné za jejich vznik nebo trvání. 2) Inspekce vyžaduje odstranění a nápravu zjištěných nedostatků, jejich příčin a škodlivých následků a ukládá opatření k jejich odstranění a nápravě.*“ dovodil, že Česká inspekce životního prostředí je kompetentní v této věci vykonat dozor a případný nezákonný stav řešit formou uložení opatření k nápravě. Tím není nijak dotčena prvoplánově zřejmá kompetence státní správy lesů.

Oproti výše uvedenému Česká inspekce životního prostředí na podnět s předmětnou problematikou reagovala: „*ČIŽP není orgánem státní správy lesů, které jsou definovány v § 47 zákona č. 289/1995 Sb., a nemá kompetenci dozorovat (kontrolovat) a následně sankcionovat jakékoliv porušení zákona č. 289/1995 Sb. v rozsahu, který mají orgány státní správy lesů. ČIŽP je orgánem státní správy, který je součástí resortu Ministerstva životního prostředí, a má v oblasti ochrany lesa jen omezené kompetence dané zákonem č. 282/1991 Sb., o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 282/1991 Sb.“). Podle § 2 zákona č. 282/1991 Sb. ČIŽP dozírá na dodržování právních předpisů týkajících se funkcí lesů jako složky životního prostředí, nikoliv v celém rozsahu zákona č. 289/1995 Sb. jako je tomu v případě orgánů státní správy lesů. Životní prostředí je pak definováno v § 2 zákona č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů, jako „vše, co vytváří přirozené podmínky existence organismů včetně člověka a je předpokladem jejich dalšího vývoje. Jeho složkami jsou zejména ovzduší, voda, horniny, půda, organismy, ekosystémy a energie“. Omezení kompetencí ČIŽP na funkce lesů z hlediska životního prostředí je uvedeno také v § 3 zákona č. 282/1991 Sb., které upravuje kompetence ČIŽP ukládat opatření k nápravě nebo omezení nebo zákaz činnosti, neboť v § 3 odst. 1 zákona č. 282/1991 Sb. je*

Ministerstvo životního prostředí

Vršovická 1442/65, 100 10 Praha 10
(+420) 26712-1111
www.mzp.cz
posta@mzp.cz
ISDS: 9gsaax4

Elektronický podpis
Libor Hejduk
Ministerstvo životního prostředí
15.07.2026 13:17

opět zdůrazněn předpoklad (hypotéza) takové kompetence ČIŽP: „...zjišťuje nedostatky a škody na funkcích lesa jako složce životního prostředí...“ Omezení kompetencí ČIŽP na funkce lesa z hlediska životního prostředí vyplývá i z definic jednotlivých přestupků uvedených v § 4 odst. 1 zákona č. 282/1991 Sb. v porovnání s velkým rozsahem přestupků v zákoně č. 289/1995 Sb., kde je mimo jiné v § 54 odst. 2 písm. a) uvedeno: „Fyzická, právnická nebo podnikající fyzická osoba se dále dopustí přestupku tím, že bez rozhodnutí o odnětí nebo bez rozhodnutí o omezení pozemky určené k plnění funkcí lesa odejme nebo omezí jejich využívání pro plnění funkcí lesa“ Omezení obecného užívání lesa vybíráním vstupného, ani pokud by bylo v rozporu s § 19 odst. 1 zákona č. 289/1995 Sb., nezpůsobuje podle názoru ČIŽP ohrožení nebo poškození životního prostředí v lesích, a proto není dána ani kompetence ČIŽP toto potenciální porušení zákona č. 289/1995 Sb. prošetřit a případně sankcionovat, neboť nesměřuje do narušování funkcí lesa jako složky životního prostředí. ČIŽP nezpochybňuje, že Váš podnět z 12.06.2026 by měl být prošetřen z hlediska případného porušení § 19 odst. 1 zákona č. 289/1995 Sb., ale kompetentní v této věci je příslušný orgán státní správy lesů“.

Vzhledem k výše uvedenému zdvořile žádáme o vaše stanovisko stran pravomoci ČIŽP.

Pro ilustraci zasíláme podněty týkající se výše uvedených lokalit, reakce ČIŽP a sdělení odboru výkonu státní správy.

Předem děkujeme

Ing. Libor Hejduk
ředitel odboru výkonu státní správy III
elektronicky podepsáno

Rozdělovník:

Legislativní odbor Ministerstva životního prostředí

Přílohy:

- Podnět správnímu orgánu k zahájení řízení podle § 42 správního řádu – porušování zákona o lesích ze dne 12. 6. 2026
- Sdělení ČIŽP k podnětu ze dne 1. 7. 2026
- Sdělení ČIŽP k podnětu ze dne 7. 5. 2026
- Sdělení odboru výkonu státní správy ze dne 11. 6. 2026
- Podnět k zahájení řízení o uložení opatření proti nečinnosti z moci úřední podle § 80 SŘ ze dne 2. 7. 2026